

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Szabó Lajos ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt megindított és a Debreceni Munkaügyi Bíróság 4.M.1018/2006/9. számú jogerős ítélete ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán

- tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Debreceni Munkaügyi Bíróság 4.M.1018/2006/9. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, azon rendelkezését, amellyel az alperes 29510-2/2006-5010. számú határozatát az első fokú határozatra is kiterjedő részében hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte az 1523-18/2006-6209. számú határozat 1. pontjában foglalt jogsértés vonatkozásában, hatályon kívül helyezi, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek

- tizenöt nap alatt - 36.000 /harminchatezer/ forint együttes perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak

- külön felhívásra - 16.500 /tizenhatezer-ötszáz/ forint eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében elsődlegesen a másodfokú hatóság határozatának hatályon kívül helyezését, másodlagosan annak megváltoztatását és az alperes perköltség fizetésre kötelezését kérte.

A Debreceni Munkaügyi Bíróság 4.M.1018/2006/9. számú ítéletével az alperes határozatát az első fokú határozatra is kiterjedő részben hatályon kívül helyezte, és az alperest a határozat 1. pontjában foglalt jogsértés vonatkozásában új eljárásra kötelezte. A bíróság a keresetet ezt meghaladóan elutasította, és a felperest perköltség és illeték megfizetésére kötelezte.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes ellenőrei bejelentés alapján 2006. március 27-én, március 30-án, és április 4-én ellenőrzést tartottak a felperesnél, majd 2006. április 28-án kelt határozattal három pontban állapították meg a munkáltató szabályszegését. Eszerint:

1. a felperes hat munkavállalót írásbeli munkaszerződés nélkül foglalkoztatott, ezáltal megsértette az Mt. 76. § (1) és (2) bekezdésében, valamint az 1991. évi IV. tv. (Flt.) 57/E. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat,
2. kilenc fő munkavállaló kapcsán megsértette az 1997. évi LXXIV. tv. (Alk.tv.) 2. § (2) bekezdés és 6. § (6) bekezdésének előírásait,
3. a munkáltató megszegte az Alk. tv. 6. § (8) bekezdésében írt nyilvántartási kötelezettségét.

Fentiek alapján az alperes az 1. pontban foglalt jogsértésért 600.000 forint, a 2. pontban foglalt jogsértésért 600.000 forint, míg a 3. pontban foglaltak miatt 800.000 forint, összesen 2.000.000 forint munkaügyi bírsággal sújtotta a felperest. Ezen határozatot a másodfokú hatóság hatályában fenntartotta.

A munkaügyi bíróság megállapította, hogy az 1. pontban hat munkavállaló alkalmi munkavállalói könyvvel került foglalkoztatásra, amelyhez bejelentési kötelezettség nem kapcsolódik, így ezen jogszabály megsértésére nem kerülhetett sor. Mivel az alperes részben hibás jogalapon kezelte az ügyet, a bíróság a Pp. 339. § (3) bekezdése alapján az alperes határozatát részben, az első fokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az alperest az első fokú határozata 1. pontjában foglalt jogsértésre vonatkozóan új eljárás lefolytatására kötelezte. A határozat 2. és 3. pontjában írtak körében a munkaügyi bíróság is megállapította a felperes mulasztását, így a keresetet ebben a körben elutasította.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a munkaügyi bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, a felperes által megtámadott közigazgatási határozatok hatályban tartását, és a felperes perköltség fizetésre kötelezését kérte. Álláspontja szerint az írásba foglalt munkaszerződések hiányában a munkaügyi felügyelő jogszerűen járt el, amikor a Met. 1. § (5) bekezdése alkalmazásával a felek között munkaviszony fennállását állapította meg és ennek megfelelő szankciót alkalmazott. A felek között a feltárt szabálytalanságok következtében nem jöhetett létre alkalmi

munkaviszony, a tényleges szerződéskötési szándék utólag nem rekonstruálható. A bíróság álláspontjának elfogadása azt jelentené, hogy a munkaügyi ellenőrzés során nem lehetséges annak vizsgálata, hogy az AM könyv bemutatásának hiánya egyszerű mulasztás következménye, vagy a feleket a munkaviszonyhoz kapcsolódó közterhek megfizetése alóli mentesülés szándéka vezette.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására és az alperes perköltség fizetésre kötelezésére irányult. Álláspontja szerint jelen ügyben nem tisztázódott, hogy az érintett munkavállalók közül - kifejezetten a felperes alkalmazásában - ki és mikor végzett munkát, más munkáltató foglalkoztatta-e őket, illetve az irodában tartott AM-könyvekbe az ellenőrzés napjára történt-e bejegyzés, vagy sem. A tényállás tisztázása nélkül pedig érdemi döntés nem hozható.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint az alperes ellenőrei a felperesnél bejelentés alapján tartottak vizsgálatot és hat munkavállalót találtak munkavégzés közben, akik név szerint B. Cs.-né, M. L., H. L.-né, G. I., K. S.-né és L. D.-né voltak, és takarítói tevékenységet folytattak. Saját elmondásuk szerint alkalmi munkavállalói könyvvel kerültek foglalkoztatásra, amit a helyszínen bemutatni nem tudtak. Előadásuk szerint munkabérük minimálbérben került meghatározásra, amely kifizetése minden hónap 10. napjáig fog megtörténni, de az ellenőrzés időpontjában még nem volt esedékes.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján (Pp. 206. §) a munkaügyi bíróság tévesen értékelte a foglalkoztatás körülményeit és annak jellegét.

Az Mt. 76. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint a munkaviszony - ha a törvény másként nem rendelkezik - munkaszerződéssel jön létre. A munkaszerződést írásba kell foglalni, amelyről a munkáltató köteles gondoskodni. Annak elmulasztása miatt a munkaszerződés érvénytelenségére csak a munkavállaló - a munkába lépést követő 30 napon belül - hivatkozhat.

Jelen perben a munkavállalók a munkáltató által kijelölt helyen és időtartamban végezték tevékenységüket a felperes irányítása alatt, díjazás ellenében személyes munkavégzésre vállaltak kötelezettséget. A hat munkavállaló a meghallgatás során utalt ugyan alkalmi munkavállalókénti foglalkoztatásra, ezt azonban az ellenőrzés során munkavállalói könyvvel igazolni nem tudták, és a

foglalkoztatás körülményei is a munkaviszony jegyeit hordozták magukon.

Az alperes a jogerős határozatában helytállóan állapította meg, hogy a munkáltató kötelessége a munkafeltételek biztosítása mellett arról is gondoskodni, hogy a szükséges iratok, okmányok a munkaügyi ellenőrzés során rendelkezésre álljanak. Ezen kötelezettség alól a felperes technikai problémákra hivatkozva sem mentesülhet. Mindebből következően alaptalan azon felperesi érvelés, miszerint az eljárás során nem tisztázódott, hogy a felperes alkalmazásában ki és mikor végzett munkát, illetve az irodában tartott AM-könyvekbe az ellenőrzés napján történt-e bejegyzés, vagy sem. Ebben a körben a bizonyítás a felperest terhelte (Pp. 164. §), aki ennek az eljárás során nem tett eleget.

Az alkalmi munkavállalás szabályairól szóló 1997. évi LXXIV. törvény (Am.tv.) 6. §-ának (4) bekezdése értelmében a (2) és (3) bekezdésben foglaltak az Mt. 76. §-ának (1) bekezdésében megjelölt munkaszerződésnek minősülnek. A (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a munkáltatónak a munkavállaló munkába lépésekor - naponként - az AM-könyvben a munkáltató neve és székhelye, adószáma, vagy adó azonosító jele, a munkavégzés helye és napja, a munkakör, a kifizetendő munkadíj rovatokat kell kitöltenie. A közteher helyén aláírásával igazolja a munka megkezdésének a tényét. A (3) bekezdés értelmében pedig a munkavállalónak naponként - a 2. § (2) bekezdése szerinti esetben munkaszerződés megkötésekor - az AM-könyv megfelelő sorában kell aláírásával igazolnia a munkavállalás tényét. Ugyanezen jogszabály (7) bekezdése szerint a munkavállalónak a napi munkába lépést követő munkáltatói bejegyzések után az AM-könyvet magánál kell tartania.

Mindebből következően helytállóan fejtette ki az alperes felülvizsgálati kérelmében, hogy a fent megnevezett hat személynél a munkaügyi ellenőrzés során az AM-könyv bemutatására nem került sor, szóbeli megállapodás alapján napi nyolc órában látták el tevékenységüket, munkabér kifizetés az ellenőrzés időpontjáig részükre nem történt, de elmondásuk szerint minden hónap 10. napjáig történő kifizetésre vállalt kötelezettséget a felperes. Ebből következően megállapítható, hogy a foglalkoztatás munkaviszony keretében történt, ezért az alperes által kiszabott bírság jogszerű volt.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezte, és a felperes keresetét elutasította (Pp. 275. § (4) bekezdés).

A felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes eljárási költsége megfizetésére.

*A felperes a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI. 26.)
IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján viseli.*

Budapest, 2008. április 2.

***Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné
dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika
s.k. bíró***

A kiadmány hitelével:

tisztviselő